

BUSINÀ 77°

2001 – 2002

(Panizza Lorenzo – Pittaluga Lorenzo)

Buna sira, buna sira me cari siuri! E anlura, c'mè c'la va? Cun ist Nadal, a suma rivà a setòntaset ani c'a fuma 'sta Cumédia e 'd robi u n'è capitaij tònti ònche ist'ani!

C'mensuma da Lisòndria. Na vòta i la ciamavu Lisòndria 'della paglia', adès i la ciamarròn Lisòndria 'del rutondi'. Ormai el Municipi u s'è specialisà: i fòn del rutondi an tücc j'incroci. Pensè an pò', na vòta i favu el rutondi anturn ai pal dla luce. Pó' i j'hòn dicc ch'i son tròp citi e i j'hòn c'mensà a ingrandij semper pü tònt. A pensava che con culi ch'i j'hòn facc l'an pasà an sla cirvunvalasion, dausén al còmput da balon, i fisu el masim! Anvece i j'hòn facc cula per andè an Val Sòn Bartulamé, che giròndi a anturn, 't sai quòndi 't c'mensi e 't sai nént quòndi 't finisi. Ma ònche isa l'era ancora cita! E anlura uardè l'ultima, cula del pont nov davònti a Panelli: a l'è talmént grònda che andrenta ui stà in còmput da balon! I m'hòn dicc cha 'sta primaveira i na faròn jëina c'l'a gira tüt anturn a Lisòndria! E 'csé, gira, gira, risolvu el prublema du trafic. A pruposit ad trafic, u j'è el prublema di parchegi, ma 'sta vòta an Munisipi forse i l'hòn pensaia giüsta: i voru fè in parcheggio ad trei o quater piòn, in 'Autosilo', c'mè c'us dis adès, an Via Parma andrenta el parsón 'd na vòta! Sé, na vòta i saravu andrenta el personni, adès i saru el machini.

Atra nuvità ch'a j'uma l'è el Pont Tiziano, cul ch'i j'hòn inauguré la sira prüma dl'Immacolata con in mugg 'd fò artificial c'u smijava d'esi a l'ultim dì dl'ani! Ev vist che costrusion ch'i j'hòn facc! L'è duraja quatr ani; an mèsi u j'è du cürsij per el machini, e da na part e da l'atra du cürsij per cui ch'i vòn a pé e an biciclëta. Poi i l'hòn iluminà tüt ad bleu d'ansuma e da suta! Pensè che an cui dì c'u j'era cui nebbion, a rivonda lè 'nsuma, am son dicc: "C'am seija sbaglià strà e c'a seija rivà a Pechino, vist c'a pas an sel 'fiume azzurro'!"

A pruposit ad pont, i n'hòn facc doi nov. Cul 'd la Sitadéla, c'u smijava c'u duveisa andè zü da 'n mumént a l'ater, u sta benissim, e u durarrà ancora sent'ani. Ma el Cumèn l'ha pagà el prugèt a cul americòn Meier. E adès, s'i tròn nént zü cul 'd la Sitadéla, i duvròn tenli 'd scòrta. Sé, perchè per Burmia i stòn rüsiònda an doi o trei per regalèni jën; mal c'l'a vaga, se pròpi i seisu nént andó büti el pont 'd l'Americòn, a prupurreiva 'd bütili a Spinéta an su Rio Lovassina, acsé u scapa pü!

Ev sentì del Casermi? L'è pròpi veira che ist'ani i suldà j'andròn veja ònche

da la Valfrè; dopo tònç ani c'a j'avu in mügg ad casermi, la Valfrè l'è armasa l'ultima e adès a lasuma ònche ista. Speruma che tüt 'sta costruision i la dròbu per fè cuc cosa 'd bon, nént c'mé la Sitadéla che al masim d'istà i la drobu per fè la mustra di còñ!

Cuc d'i fa, an Piasa Marconi, a n'hó vist jëina pròpi bèla! In cumerciònt l'ava bütà an su so banchèt ben urdinà tüt j'arméli di pum e davònti in cartèl '500 lire o ½ euro per ogni arméla''. U s'avseina in siur tütt elegònt, el uarda an pò' el banchèt, poi el fa: "C'mèla mai c'al vend ammach j'arméli? E pó' i son cari c'mé el trifuli!". "Eh, car el mé omi, a j'hó facc in viaggi an India e a j'hó cunsì in Guru c'u m'ha garantì che j'arméli 'd pum i fòn dventè semper pü fùrb!". "Mah" el fa el cliént "s'il disu i Frà Arancion, cui ch'i scampu fina a dusent'ani j'avròn rason! Anlura c'um na daga quater o sing". "Pronti! Ecco, i fòn dumila liri. C'u na mòngia sübit jëina e 'l vigrà!". El client u na mòngia jëina e menter c'u la masteja, u dis: "Ma se a j'hó speis dumila liri per quat arméli, coi medesim sòld a crumpava almenu sing chilu 'd pum e ui surtiva almenu na brancà d'armeli!". "Al vist munsü ch'i c'mensu a fè efèt?!".

A pruposit, ònche an Italia u na j'è capità del bèli! Prüma du tüt l'Euro! Ista sé cl'è na bèla nuvità! Quòndi t'vighi in prèsi an euro, 't devi multiplichèli per milanovsént liri: na bèla grònna. Per furteina c'ui pensa Berlusconi, ch'el mòndarrà a cà a tücc na calculatris. Va Bén che 'a caval donato...', ma, se a me um mandava in panaton e na butiglia 'd spumante, a j'era pü cuntént. Sé, perchè me, per nént sbaglièmi, a j'hó zà arutundà i prèsi di sirass an liri: j'arutundamént an euro ai farrò cun la calculatris.

N'atra bèla nuvità l'è el 'bingo'! Na vòta, ant ist siri 'd festa, as bütavu tücc an cà anturn a la toula (pari, mari, noni, siu, fiò e anvud) e giugavu a tombula; a signavu i poncc an s'el cartèli con i fasulén da l'ogg e, per chi c'al vensiva, u j'era del caramèli e di ciculatèn. Adès c'a suma pü 'evoluti', anveci 'd giughè an cà, t'at vestisi, 't peji la machina e 't vai a giughè a tombula... scüsèmi al 'bingo', a trònta chilometri 'd distònsa, an cuc lucal pén ad füm e an mès a dila gént che 't cunòsi nénta! Ist sé cl'è progresso!

A pruposit 'd progresso, uardè la Television. Na vòta it favu vighi di bei prugrama ch'it favu divertì e rëji in pò'. Adès, anveci, is divertu lur a fèt vighi ammach del disgrasji: e pü c'ui na j'è, mei a l'è.

Se poi 't vóri nént vighi del disgrasji, anlura it fòn vighi i 'quiz' e lé, gira da na part, gira da l'atra, i son quasi tücc medesim! E ui va tònta pasien-sa, i finisu mai. Per forse, per ciamèti c'mé cus ciamava Garibaldi, it la tiru avònti per misura: "È sicuro? Vuole l'aiuto del pubblico? Lo conferma? L'accendiamo?"! Se poi at 't stufi, anlura 't póri semper pasè al 'Grande Fratello': ist sé c'a l'è in programma c'ut pó' mustrè cuc cosa! Se anveci 't

hai la furteina 'd vighi la TV dòp j'ènzuri 'd sira, anlura 't ei a post! Tra Vespa, Santoro, Lerner e Costanzo, dop des minüt che 't na uardi jèn, 't ronfi c'l'è 'n piasi!

Im devu spiegghè 'n afari: an television us vig semper el medesim faci: Bertinotti, Fini, Crepet, il Mago Otelma, cul c'l'è semper avstì c'mé 'n pajas da circo. Ma el bèl a l'è che, s'et sgnachi el prüm canal, i son lé da Vespa, s'et sgnachi u sgond, i son lé da Santoro, s'et sganchi el quint, i son da Costanzo. C'mè ch'i fòn a pasè acsì sgagià da na television a l'atra? Na vòta u riusciva ammach Sònt'Antoni! I son pó' bèli el 'nuvità' dla Television: Cuore, Gianburrasca, la tersa edision 'd Pinocchio!

Se la Television la va mà, la pulitica la va nént mei sicur. A j'uma facc j'elesion ch'i j'hòn vutà el caudron. El Guvèrn nov, per fè vighi el nuvità, a l'ha c'mensà a cambiè nòm ai ministeri: da ministero dla pùbblica Istrusion a ministero della Pùbblica Istruzione dell'Università e della Ricerca, da ministero dei Lavori Pùbblici a ministero delle Infrastrutture, da ministero dla Sanità a ministero della Salute. Pó' u j'è il ministero del Welfare! Quòndi c'a l'hó senti, a pensava ch'el fisa n'americòn an ferie an Italia. Anveci i m'hòn dicc: "Aterchè americòn, is a l'è cul c'u 't mònda an pension a utònt'ani!"

Cun la brüta stagion, i m'hòn facc na testa acsé per la vacinasion contra l'influenza! Ma l'è 'n bèl problema. Devi fé la puntüra doi meis prüma; ma s'a so nénta quòndi c'um vén l'influenza, c'mè c'a fasa a fèm la puntüra? Um smejjia cul dutur c'u diva 'd piè na pastiglia misura prüma 'd svigèsi! Ist ani i j'hòn facc ònche la riforma an s'el medseini! Fina adès 't andavi da u dutur e ut scriviva cul che 't avi d'amsògn e 't pagavi gnente. Dòp la riforma, a gratis it dòn ammach el medsenni 'd vént'ani fà! Parluma nént d'jesam! At hai da sperè 'd stè semper bén o paghè tüt ad tó sacocia; sé, perchè se 't speci a paghè con la mutua, 't rischi 'd murì prüma. E pó' i disu d'avei facc el ròbi semplici; me ammach a pensèi, um vén mà la testa! E voi se chi na disi di noster pulitic? Tüta gént fèrma ant el só ideji e con-vinsion quasi c'mé i tugnén! Uardè Mastella, prüma u 'l tniva per la Juve, adès a l'è pasà al Chievo. U sa sbaglià mai! U sta semper cun chi ch'el véns! E Bossi, prüma c'us gireisa el caudron, u diva che i giüdis di 'mani pulite' i favu bén: "U bsògna bütè an galera i pulitic lader!". Adès anveci ui ciama 'forcolandia'! Fam nénta parlè 'd Baget Bozzo, Ferrara... l'è mei stè citu, perchè us risa el bueli...! E Rutelli, povr'òm, l'è ancora lé c'u sfoja la Margherita!

I m'hòn dicc che an Paradis u j'è sucès in quarantott perchè in meis fa u j'è mancà Pietra Pietro che per tòncc ani l'ha facc Gilindu. Quòndi cl'è rivà, u j'era zà tücc j'ater ch'i favu el provi, el part i j'eru sa distribuij: Arnoldi e Cellerino per Gilindu, Bocca e Binasco per Mafé, Giulio Banco

per Medor, el profesur Rangone per Sòn Gisèp, Rossi Mario per i scenari...
E Pietra l'auriva fè cuc cosa. Per furteina u j'era Padre Alessandro an pò'
pü an là, c'l'alsiva in libi, che sentenda tüt cul ciadél, a l'è andacc lé e con
el so maneri... democratiche u j'ha bütì d'acordi tücc!
Adès a la piònt lé, perchè a l'hó zà facia fina tròp longa, e av present la
me famija...